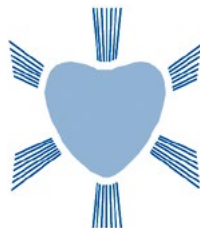

SRDÍČKO

ročník XXV. 3
4. 7. 2021

Apoštolský list Svatého otce Františka „Patris Corde“ u příležitosti 150. výročí prohlášení sv. Josefa patronem univerzální církve 8. prosince 2020

K roku svatého Josefa vydal papež František tento list, v němž nám přibližuje Josefovou nezastupitelnou úlohu v dějinách spásy. Nabízíme vám papežův text, jako rozjímání či nověnu ke svatému Josefovi, zakončenou modlitbou. Tento text může posloužit i nám mužům jako inspirace pro náš život. (Text je redakčně upraven.)

Br. Didak

1. Otcovským srdcem

Otcovským srdcem miloval Josef Ježíše, který je ve všech čtyřech evangeliích nazýván „synem Josefovým“. Co víme z Písma o sv. Josefovi? O Josefovi se zmiňují dva evangelisté – Matouš a Lukáš. Nemluví o něm mnoho, avšak přesto je to dostatečné k tomu, abychom mohli pochopit, jakým byl otcem a jaké poslání mu Bůh světil.

Víme, že byl obyčejným tesařem (Mk 13,55) zasnoubeným s Pannou Marií (srov. Mt 1,18; Lk 1,27) a byl to „muž spravedlivý“ (Mt 1,19), který byl stále připraven plnit Boží vůli. Bůh mu ve čtyřech snech představil svou vůli, a dál žil Josef podle svého srdce a zákona. Po dlouhé a úmorné cestě z Nazareta do Betléma spatřil narození Mesiáše ve stáji, proto-

že jinde „pro ně nebylo místo“ (Lk 2,7). Byl svědkem toho, jak se Mesiáši klaněli pastýři (srov. Lk 2,8–20) a mudrci (srov. Mt 2,1–12), z nichž jedni zastupovali izraelský lid a druzí pohanské národy. Josef měl odvahu vzít na sebe otcovství před zákonem a dal Ježíši jméno zjevené andělem: „Dáš mu jméno Ježíš; on totiž spasí svůj lid od hříchů“ (Mt 1,21). Čtyřicet dní po Ježíšově narození přinesl spolu s Marií dítě do chrámu, kde s údivem vyslechl Simeonovo proroctví o Ježíši a Marii (srov. Lk 2,22–35). Aby ochránil Ježíše před Herodem, přebýval Josef jako cizinec v Egyptě (srov. Mt 2,13–18). Po návratu do vlasti se ukryl v malé a neznámé obci Nazaret v Galileji, odkud, jak se říkalo, „nepovstane žádný prorok“ a „nemůže vzejít nic dobrého“ (srov. Jan 7,52; 1,46).

Žil daleko od svého rodného města Betléma i od Jeruzaléma a chrámu. Když se během poutě do Jeruzaléma dvanáctiletý Ježíš ztratil, Josef spolu s Marií ho s úzkostí hledali a našli jej právě v chrámu, kde rozmlouval s učitelem Zákona (srov. Lk 2,41–50). Tady stopa po Josefovi končí a dále se o něm již v Písmu nepíše.

Po Marii, Boží Matce, nemá žádný světec tolik prostoru a slávy jako Josef, její snoubenec. Josef je nenápadný muž, který diskrétně a skrytě žije každodenní život. U něho mohou všichni nalézat přímluvce, pomocníka a průvodce těžkými časy. Svatý Josef nám připomíná, že všichni ti, kdo nejsou vidět nebo jsou ve „druhé linii“, mají nezastupitelnou roli v dějinách spásy. Jim všem patří uznání a vděčnost.

Velikost svatého Josefa spočívá v tom, že byl *Mariiným snoubencem a Ježíšovým otcem*. Stal se tak „služebníkem spásy“. Svatý papež Pavel VI. konstatuje, že Josefovo otcovství spočívalo v tom, že „ze svého života učinil službu a obět ve pro-

spěch vtělení Boha a našeho vykoupení. Josef daroval svůj život, svoji práci Svaté rodině. Daroval sám sebe, daroval své srdce a všechny schopnosti. Daroval svou lásku do služby Mesiáši, který vyrůstal v jeho domě“. Svatý Josef je pro tuto svou úlohu v dějinách spásy *otcem*, a křesťanský lid jej vždycky miloval.

Modlitba ke sv. Josefovi:

Přes čtyřicet let se každé ráno papež František modlí tuto modlitbu: „Vznesený patriarcho svatý Josefe, který můžeš učinit to, co je nemožné, pospěš mi na pomoc v této chvíli neklidu a těžkosti. Přijmi pod svou ochranu obtížné a svízelné situace, které ti svěřuji, aby dosáhly šťastného řešení.“

2. Něžný otec

Josef viděl, jak Ježíš den za dnem prospíval „moudrostí, věkem a oblibou u Boha i u lidí“ (Lk 2,52). Stejně jako jednal Pán s Izraelem, také Josef učil Ježíše chodit, bral ho na svá ramena, byl mu otcem, který zdvihá dítě ke svým tvářím, a skláněl se k němu, aby mu dal najíst (srov. Oz 11,3–4). Ježíš vnímal v Josefovi Boží něhu a Boží péči. O Ježíše pečoval Bůh Otec prostřednictvím Josefa. Josef byl Ježíšovi otcem. Během modlitby v synagoze Josef slyšel slova žalmů o tom, jak Bůh Izraele je Bohem slitovným, dobrým vůči všem a „soucit má se všemi svými tvory“ (Žl 145,9).

Dějiny spásy se naplňují skrze „naději v beznaději“ (srov. Ř 4,18) a skrze naše slabosti. Příliš často si myslíme, že Bůh staví pouze na tom, co je v nás dobré a vítězné, přičemž většina jeho plánů se naplňuje právě skrze naše slabosti a jim navzdory. Sv. Pavel říká: „Abych se pro vznešenost

těch zjevení nepsal, byl mi dán do těla osten, posel to satanův, aby mě bil do tváře. To proto, aby se mě nezmocňovala pýcha. Kvůli tomu jsem třikrát prosil Pána, aby mě toho zbavil. Ale on mi řekl: „Stačí ti moje milost, protože síla se tím zřejměji projeví ve slabosti“ (2 Kor 12,7–9).

Pokud je perspektiva ekonomie spásy taková, *musíme se naučit přijímat svou slabost s velkou něhou*. Zlý nám ukazuje naši křehkost v negativním světle, zatímco Duch na ni poukazuje s něhou – toho, co je v nás křehké, je nejlépe se dotýkat něžně. Ukazování prstem a soud, který vynášíme nad druhými, jsou velmi často znamením naší neschopnosti přijímat vlastní slabost a křehkost. Pouze něha nás ochrání před vlivem žalobníka (srov. Zj 12,10). Proto je tak důležité setkání s Božím milosrdenstvím, zejména ve svátosti smíření. Paradoxně nám může sdělit pravdu i Zlý, avšak pokud to dělá, pak jen proto, aby nás odsoudil. Víme však, že Pravda, která je od Boha, *nás neodsuzuje, nýbrž přijímá, objímá, podpírá a odpouští*.

Pravda se nám vždycky ukazuje jako milosrdný otec z podobenství o marnotratném synu (Lk 15,11–32). Vychází nám vstříc, vrací nám naši důstojnost, postaví nás na nohy a vystrojí nám hostinu, protože: „Tento můj syn byl mrtev, a zase žije, byl ztracen, a je zase nalezen“ (Lk 15,24).

Také Josefovými útrapami prostupuje Boží vůle, Boží dějiny a jeho plán. Josef nás tak učí, že věřit v Boha znamená věřit i v to, že Bůh může působit skrze naše *obavy, naše chyby a slabosti*. Učí nás také, že uprostřed životních bouří nemusíme mít strach přenechat kormidlo své lodi Bohu. Někdy bychom chtěli mít všechno pod kontrolou, ale Bůh vidí vždy dál.

Modlitba ke sv. Josefovi:

„Něžný Josefe, v tebe skládám svoji důvěru. Ať mi neříkají, že jsem tě vzýval nadarmo, a poněvadž s Ježíšem a Marií můžeš všechno, ukaž mi, že tvoje dobrota je tak velká jako tvoje moc, volám k tobě, přijď mi na pomoc. Amen.“

3. Poslušný otec

Podobně jako Bůh jednal s Marií, když jí zjevil svůj plán spásy, zjevil svoje plány také Josefovi. Udělal to prostřednictvím snů, které jsou v Bibli považovány za prostředky, kterými zjevuje Bůh svou vůli.

Josefa velice trápí Mariino nepochopitelné těhotenství: nechce ji „vydat pohane“ a rozhodne se „tajně se s ní rozejít“ (Mt 1,19). V prvním snu mu anděl pomáhá vyřešit jeho obrovské dilema: „Neboj se k sobě vzít svou manželku Marii. Vždyť dítě, které počala, je z Ducha svatého. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; on totiž spasí svůj lid od hříchů“ (Mt 1,20–21). Jeho odpověď byla okamžitá: „Když se probudil ze spánku, udělal, jak mu anděl Páně přikázal“ (Mt 1,24). Svoje drama překonal poslušností a Marii bere k sobě.

Ve druhém snu anděl Josefovi přikázal: „Vstaň, vezmi dítě i jeho matku, uteč do Egypta a zůstaň tam, dokud ti neřeknu. Herodes totiž bude po dítěti pátrat, aby ho zahubil“ (Mt 2,13). Josef neváhal a poslechl: „Vstal, vzal v noci dítě i jeho matku, odebral se do Egypta a byl tam až do Herodovy smrti“ (Mt 2,14–15). V Egyptě Josef s důvěrou a trpělivostí čekal na slíbenou pobídku k návratu do vlasti. Poslušně čeká na znamení od Boha.

Ve třetím snu ho božský posel informoval o smrti těch, kteří usilovali dítěti o ži-

vot, a vybědl jej, aby vstal, vzal dítě i jeho matku a vrátil se do izraelské země (srov. Mt 2,19–20). Josef bez váhání znovu poslechne: „Vstal, vzal dítě i jeho matku a odebral se do izraelské země“ (Mt 2,21).

Avšak během zpáteční cesty, „když uslyšel, že je v Judsku místo svého otce Heroda králem Archelaus, bál se tam jít a podle pokynu ve snu se odebral na území galilejské. Šel tedy a usadil se v městě, které se jmenuje Nazaret“ (Mt 2,22–23).

Evangelista Lukáš hovoří o tom, že Josef vykonal dlouhou a namáhavou cestu z Nazareta do Betléma podle nařízení císaře Augusta o sčítání lidu. Josef se nechal zapsat ve svém rodném městě. A právě za těchto okolností se narodil Ježíš (srov. 2,1–7) a byl zapsán do říšské matriky jako všechny ostatní děti. Svatému Lukášovi záleží zvláště na tom, aby zdůraznil, že Ježíšovi rodiče dbali na všechny předpisy Božího Zákona: obřad Ježíšovy obřízky, Mariino očistění po porodu a zasvěcení prvorozeného Pánu v chrámě (srov. Lk 2,21–24). Josef vede svou rodinu k *poslušnosti Božího zákona*.

Papež František poukazuje na další aspekt Josefovi poslušnosti. V každé okolnosti svého života dokázal Josef vyslovit svoje „*fiat*“, jako Maria při Zvěstování a jako Ježíš v Getsemanech.

Josef jako hlava rodiny učil Ježíše poslušnosti k rodičům (srov. Lk 2,51) podle Božího přikázání. „Cti svého otce i matku, abys byl dlouho živ na zemi, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh“ (Ex 20,12). V útočišti Nazareta, pod Josefovým vedením, se Ježíš učil plnit Otcovu vůli. Tato vůle se mu stala každodenním pokrmem (srov. J 4,34). I v té nejtěžší chvíli svého života v Getsemanech upřednostnil Otcovu vůli

před svou a „stal se poslušným až k smrti... k smrti na kříži“ (Fp 2,8). Autor listu Židům proto uzavírá, že se Ježíš „naučil svým utrpením poslušnosti“ (Ž 5,8). Ze všech těchto událostí plyne, že „Bůh vyzval svatého Josefa, aby přímo sloužil Ježíšovi tím, že bude vykonávat své otcovství: a tím Josef spolupracuje na velkém tajemství vykoupění a je vpravdě služebníkem spásy.“

Litanie ke svatému Josefovi:

Pane smiluj se.

Kriste smiluj se.

Pane smiluj se.

Bože, náš nebeský Otče, smiluj se nad námi.

Bože Synu, Vykupiteli světa, smiluj se nad námi.

Bože Duchu Svatý, smiluj se nad námi.

Bože v Trojici jediný, smiluj se nad námi.

Svatá Maria, přimlouvej se za nás.

Svatý Josefe, přimlouvej se za nás.

Slavný Davidův potomku, přimlouvej se za nás.

Snoubenče Boží Rodičky, přimlouvej se za nás.

Čestný strážce svaté Panny, přimlouvej se za nás.

Pěstouně Božího Syna, přimlouvej se za nás.

Hlavo svaté rodiny, přimlouvej se za nás.

Josefe spravedlivý a čistý, přimlouvej se za nás.

Josefe moudrý a statečný, přimlouvej se za nás.

Josefe poslušný a věrný, přimlouvej se za nás.

Zrcadlo trpělivosti, přimlouvej se za nás.

Milovníku chudoby, přimlouvej se za nás.

Vzore dělníků, přimlouvej se za nás.

Ozdoba domácího života, přimlouvej se za nás.

Strážce panen, přimlouvej se za nás.

Oporo rodin, přimlouvej se za nás.

Utěcho ubohých a nemocných, přimlouvej se za nás.

*Patrone umírajících, přimlouvej se za nás.
Postrachu zlých duchů, přimlouvej se za nás.
Ochránce svaté církve, přimlouvej se za nás.*

*Beránku Boží, který snímáš hříchy světa,
smiluj se nad námi.*

*Beránku Boží, který snímáš hříchy světa,
smiluj se nad námi.*

*Beránku Boží, který snímáš hříchy světa,
smiluj se nad námi.*

*Ustanovil ho pánem svého domu.
A vládcem všeho svého majetku.*

Modleme se:

*Bože, který jsi v nevyřčené Prozřetelnosti
vyvolil svatého Josefa za snoubence své nej-
světější Rodičky, dej nám, prosíme, abychom
měli za přímluvce na nebi toho, kterého uctí-
váme jako ochránce na zemi. Neboť ty žiješ
a kraluješ na věky věků. Amen.*

4. Přívětivý otec – Otec, který přijímá

Josef přijímá Marii, aniž by si kladl jakékoli podmínky. Důvěřoval andělovým slovům. Ušlechtilost jeho srdce mu umožňuje, aby všechno, co se naučil ze Zákona, podřídil lásce. Dnes, v tomto světě, kde zjevně dochází k psychologickému, verbálnímu i fyzickému násilí na ženě, se *Josef ukazuje jako uctivý, delikátní muž*, který, ač nemá všechny informace, se rozhoduje pro *Mariino dobré jméno, pro její důstojnost a život*.

V nejistotě o tom, jak si nejlépe počínat a jak se rozhodnout, mu pomáhá Bůh tím, že osvítlí jeho úsudek. Josef, muž živé víry, se rozhoduje ve světle víry a láska k Bohu ho nutně vede k lásce k člověku.

V našem životě častokrát dochází k událostem, jejichž smysl nechápeme. Naši první reakcí je mnohdy zklamání, útek a vzpoura, proti životu, proti Bohu a může nám přijít na mysl i myšlenka „na odchod z tohoto světa“.

Josef nechává stranou svoje vlastní úsudky, nenechává se unášet zklamáním ani neutíká, nestaví se na odpor tomu, co se děje a co pro něj vypadá záhadně a nepřijatelně. Josef událost přijímá, přebírá za ni zodpovědnost a směřuje se se svým životním údělem.

Sv. Františkovi z Assisi je vkládána do úst tato modlitba: „Bože, dej, ať se smírím s tím, co změnit nemohu. Bože, dej, ať změním to, co změnit mohu. Bože, dej, ať jedno od druhého rozeznám.“ Pokud svůj životní úděl nepřijmeme, nedokážeme jít dál, protože budeme vždycky v zajetí svých očekávání a následných zklamání. Duchovní život, který nám Josef ukazuje, není cestou, která vysvětluje, *nybř cestou, která přijímá*. Josef coby mladý muž od života mnoho očekával, měl své sny, své plány, své touhy, a když se naplňovali jinak, když jeho život nebyl podle jeho představ, jde Josef vstříc nové situaci a přijímá ji a svěruje se Bohu. Pouze skrze *přijetí a smíření* je možné *vytvořit větší průběh a hlubší smysl událostí*. Závoj, opona či mlha skrývají před našima očima cestu, třeba úzkou či strmou, ale přece jen cestu, kterou pro nás připravil Pán.

Poslechněte si zanícená Jobova slova, jimiž odpověděl manželce, která jej *nabáda-la, aby se vzbouřil* proti Bohu a veškerému zlu, které jej potkalo. A Job odpovídá své ženě i sobě: „Dobro bereme od Boha, a zlo brát nemáme?“ (Job 2,10). Dobré věci bereme a těžké odmítáme?! Job přijímá svůj

úděl a jeho život není tryznou a funusem. Zůstává v odevzdanosti pod Boží vládou a Bůh mu žehná, Bůh je s ním.

Josef není člověkem pasivní rezignace. Jeho nasazení je odvážné a rozhodné. A přijetí je způsob, kterým se projevuje dar statečnosti. *Dar statečnosti*, tedy *dar síly*, je nám dán skrze Ducha svatého a osvobozuje půdu našeho srdce, od apatie, nejistot a všech obav, které jej brzdí, aby Pánovo Slovo bylo opravdově a radostně uváděno ve skutek. Dar statečnosti, dar síly nám pomáhá přijmout a kráčet i v obtížných chvílích a mezních situacích života. Jedině Pán nás může obdarovat silou a statečností přijímat život takový, jaký je, *včetně jeho rozporuplných, nečekaných a bezútěšných aspektů*.

Ježíšův příchod mezi nás je Otcovým darem, *aby se každý mohl vyrovnat s realitou svého života i tehdy, když ji ne zcela chápeme*. Jako Bůh řekl našemu světci: „Josefe, synu Davidův, neboj se,“ (Mt 1,20) jako by opakoval i nám: „Nebojte se!“

Je třeba odložit vztek i zklamání a dát prostor tomu, co jsme *si nevybrali, a přece se to děje*, nikoli se světskou rezignací, nýbrž s velkou odvahou. Když takto život přijmeme, pronikneme k jeho hlubšímu smyslu. Život každého z nás může znovu zázračně nastartovat, najdeme-li odvahu žít ho podle evangelia. Nezáleží na tom, jestli se zdá, že se vše zvrtilo a něco je už nevratné a dávno pryč. Bůh může dát rozkvést květům na poušti.

Opět se vrací křesťanský realismus, který *nezavrhuje nic z toho, co existuje a přijímá život i s jeho stinnou i světlou stránkou*. Apoštol Pavel proto praví: „Víme, že těm, kteří milují Boha, všechno napomáhá k dobrému“ (Řím 8,28). A sv. Augustin dodává: „I to, co se nazývá zlem, nám napomáhá

k dobrému.“ Je tu však jedna podmínka, a to že když *milujeme Boha*, pak skutečně všechno nám napomáhá k dobrému, k životu věčnému, ke spáse, k životu s Ním.

Víra dává smysl každé události, radostné i smutné. Nemůžeme si myslet, že věřit znamená nacházet snadná utěšující řešení. Víra, které nás naučil Kristus, je ta, kterou vidíme u svatého Josefa. On nehledá zkratky, *ale k událostem, které ho potkávají, přistupuje čelem a bere na sebe zodpovědnost*.

Josefova přívětivost nás zve, abychom přijímali druhé takové, jací jsou, bez výjimky, zvláště slabé, protože Bůh volí to, co je slabé: „... co je světu bláznovstvím, to vyvolil Bůh, aby zahanbil moudré, a co je slabé, to si vyvolil Bůh, aby zahanbil silné...“ (srov. 1 Kor 1,27). Bůh je otcem „sirotků a ochráncem vdov“ a přikazuje milovat cizince, je to přívětivý Otec – svatý Josef nese ve svém srdci Boží přívětivost a štědrě z ní rozdává.

Modlitba ke sv. Josefovi:

*Svatý Josefe,
ty jsi vzorem a patronem všech otců,
nauč nás chápat svoje povinnosti.
Naplň opravdovou radostí srdce rodičů,
kteří odevzdávají život svým dětem.
Ať se otcové starají o svoje rodiny tak,
jako ty ses staral o svatou rodinu v Nazaretě,
ať žijí svůj rodinný život s Ježíšem.
Vypros nám, aby nás žádné životní překážky
nedokázaly vzdálit od Boha,
a aby neochladla naše láska.
Svatý Josefe,
svěř Bohu všechny otce,
kteří se starají o svoje rodiny,
a zejména ty,
kteří svoje povinnosti vykonávají s obtížemi.
Amen.*

5. Otec odvážně vynalézavý

První etapou každého vnitřního uzdravení je přijetí vlastního údělu neboli otevření se také tomu, co jsme si ve svém životě nevybrali, a přece zakoušíme. Je však zapotřebí dodat další důležitou vlastnost, a tou je *odvážná vynalézavost*. Ta nastupuje ve chvílích, kdy se setkáváme s těžkostmi. Těžkost nás může buďto zastavit tak, že vyklidíme pole, nebo jí můžeme čelit. Právě těžkosti někdy umožní, že se v nás *probudí zdroje*, které jsme netušili.

Při četbě evangelií o Ježíšově dětství nás napadne otázka, proč Bůh nezasáhl přímo, jasně a zřetelně. *Bůh však zasahuje skrze události a lidi*. Josef je člověk, skrze kterého se Bůh stará o počátky dějin vykoupení. On je opravdovým „zázrakem“, kterým Bůh zachraňuje Dítě a jeho matku.

Nebe zasahuje a důvěřuje v odvážnou vynalézavost tohoto muže: přišel do Betléma, a když nenašel příbytek, kde by Maria mohla porodit, uklidí a připraví stáj, aby se stala útulným místem pro Božího Syna, přicházejícího na svět. Před hrozbou Heroda, který chce dítě zabít, je Josef opět ve snu varován, aby je bránil. Uprostřed noci *zorganizuje útěk do Egypta*. Při povrchní četbě těchto událostí máme dojem, že svět je vydán napospas silným a mocným. Radostná zvěst evangelia však spočívá v tom, že právě *navzdory zpuštěnosti a násilí pozemských vládců Bůh vždycky najde způsob, jak uskutečnit svůj plán spásy*. Bůh vždy prosadí svůj plán i přes odpor mocných. Platí totiž to, co píše apoštol: „Bláznovství Boží je moudřejší než lidé a slabost Boží je silnější než lidé“ (1 Kor 1,25).

I náš život někdy vypadá, že je vydán z vůle mocných a silných. Evangelium nám

však říká, že to, na čem záleží, *dokáže Bůh vždycky zachránit*, pokud *použijeme odvážnou vynalézavost nazaretského tesaře*, který umí proměnit problém v příležitost, máje na prvním místě důvěru v Prozřetelnost. Zdá-li se někdy, že nám *Bůh nepomáhá, neznamená to, že nás opustil, ale že důvěřuje nám a tomu, co dokážeme vymyslet, vynalézt, vyřešit*. Člověk jedná a Bůh mu pomáhá – podle přísloví: „Člověče, přičiň se a Bůh ti pomůže.“

Stejnou vynalézavost prokázali přátelé ochrnulého muže, když ho spustili na lehátko otvorem ve stropě, aby ho dopravili před Ježíše (srov. Lk 5,17–26). Obtíže a překážky nezastavily jejich odvahu a umíněnost. Byli přesvědčeni, že tohoto nemocného může Ježíš uzdravit, a „když ho pro zástup lidí neměli kudy pronést, vystoupili na střechu a otvorem ve stropě ho s lehátkem spustili doprostřed před samotného Ježíše. Když viděl jejich víru, řekl: „Člověče, odpouštěj se ti hříchy!“ (Lk 19–20). Ježíš uznává vynalézavost víry, s níž se k němu tito muži snaží dopravit svého nemocného přítele. A pro jejich odvahu a umíněnost dochází nemocný uzdravení a odchází po svých.

Evangelium nepodává informace o tom, jak dlouho Maria a Josef s dítětem zůstali v Egyptě. Zajisté však museli něco jíst, najít bydlení a práci. Svátá rodina musela řešit konkrétní problémy jako všechny jiné rodiny, jako mnozí naši bratři migrantí, kteří i dnes riskují svůj život, donuceni neštěstím a hladem. Myslím si, že v tomto smyslu je svatý Josef opravdu zvláštním patronem všech, kdo musejí opouštět svoji vlast kvůli válkám, nenávisti, pronásledováním a bidě.

Na konci každé události, jejímž protagonistou je Josef, evangelium popisuje, že

vstal, vzal s sebou Dítě i jeho matku a učinil, jak mu bylo přikázáno. *Ježíš a Maria jsou nejcennějším pokladem naší víry*, a ty odvážně a vynalézavě doprovází sv. Josef. Na rovině spásy nelze oddělovat Syna od Matky, Ježíše od Marie, neboť ona se *ubírala cestou víry a své spojení se synem udržovala věrně až ke kříži*. Vždycky se musíme ptát, zda ze všech sil chráníme Ježíše a Marii, kteří jsou tajemně svěřeni naší zodpovědnosti, naší péči a naší starostlivosti.

Syn Všemohoucího přišel na svět s tím, že na sebe *vzal obrovskou slabost*. Potřebuje lidskou pomoc, pomoc Josefa, který mu zajišťuje *ochranu, péči a výchovu*. Bůh tomuto muži *důvěruje*, stejně jako Maria, která v Josefovi nachází toho, kdo jí chce *nejenom zachránit život, ale kdo se o ni a o dítě neustále stará*.

Svatý Josef tedy *nemůže nebýt ochráncem církve*, protože církev je prodloužením Kristova těla. Josef chrání církev tím, že ochraňuje dítě a jeho matku, a když my máme lásku k církvi, milujeme také toto dítě i jeho matku. A toto dítě říká: „Cokoliv jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mne jste udělali“ (Mt 25,40). Tedy každý potřebný, každý chudý, každý trpící, každý umírající a osamělý, každý cizinec je tak „dítětem“, které Josef stále chrání a opatruje. Proto je vzýván jako *ochránce ubohých, potřebných, vyděděných, zarmoucených, chudých a umírajících*.

Církev nemůže nemít ráda především ty poslední, protože Ježíš jim dal přednost a osobně se s nimi ztotožnil. Od Josefa se musíme učit stejné péči a zodpovědnosti a to:

- milovat dítě a jeho matku,
- milovat svátosti a dobročinnost;
- milovat církve a chudé.

Každá z těchto skutečností je vždy dítětem a jeho matkou.

Modlitba ke sv. Josefovi:

Svatý Josefe, ty jsi žil, pracoval a modlil ses v Ježíšově přítomnosti. Hleděl jsi na něj s vírou a z jeho blízkosti jsi čerpal sílu k plnění každodenních úkolů.

Nauč nás pamatovat na přítomnost Boží v našem životě, abychom žili a plnili své povinnosti s myšlenkou na to, že Ježíš je přítomen v našich bližních, v našich domovech a v našich srdcích.

Prosíme tě za všechny, kdo pracují, abychom uměli spojovat svou činnost s modlitbou a s vědomím toho, že Bůh je stále s námi. Ať je práce pro nás místem růstu a posvěcení. Svátý Josefe, prosíme o tvou ochranu, přímluvu a odvážnou vynalézavost.

Amen.

6. Pracující otec

Svatý Josef byl tesař, který poctivě pracoval, aby zajistil živobytí své rodině. Od něho se Ježíš naučil pracovat a zakoušet radost z každodenního chleba, na který si vydělal – plod vlastní práce. „V potu své tváře budeš jíst chléb, dokud se nenavrátiš do země, z níž jsi byl vzat“ (Gn 3,19). Tato slova Písma zakoušel i Josef i Ježíš. Josef a Ježíš znají radost z práce, radost z chleba, na který si vydělají, ale znají i pot, námahu a hodnotu věcí, na které si museli vydělat vlastníma rukama.

Práce se stává příležitostí nejen k seberealizaci, nýbrž také k realizaci rodin,

kteří jsou základní buňkou společnosti. Rodina, které se nedostává práce, je více vystavena těžkostem, napětím, rozkolům, a dokonce zoufalému a zoufajícimu pokušení rozpadu.

Lidská důstojnost vyžaduje důstojnou možnost obživy. Pracující člověk, ať už je jeho úlohou cokoli, spolupracuje se samotným Bohem, stává se tak trochu *stvořitelem okolního světa*. Je spolutvůrcem světa, ve kterém bezprostředně žije a vytváří lepší svět pro další generace.

Práce jako taková má *napomáhat utvářet dobré vztahy* k zaměstnavateli, k zaměstnancům, k zákazníkům. Nikdo totiž nežije sám sobě, žijeme pro druhé a s druhými a práce je místem setkání i posvěcení života.

Sv. Josef pracoval s láskou, se starostlivostí, a práce jej také stravovala, unavovala a vyčerpávala, dělal svou práci *s láskou, zavlažovanou potem*. Josefova práce je protkaná starostlivostí a láskou o Marii a Ježíše. Z Josefovy práce dnes nevidíme nic, nestojí tu jeho dům, nemáme žádný nábytek, který vyrobil. Není tu zhoła nic, a přece budoval, pracoval a jeho práce směřovala k zajištění rodiny, tedy budoval a chránil svou rodinu. *Hodnotu práce neměřil penězi ani majetkem*, ale vše vztahoval ke své rodině, ke společnému stolu, ke společnému prožívání víry a byl pohostinný a přátelský.

V Písmu se nikde nemluví o Josefově štedrosti, ale lze vytušit, že Josefova štedrost a dobrosrdečnost, byla velká, protože i on *byl mnohokrát přijat, povzbuzen a obdarován*. Boží ruka byla pro něj otevřená a on *měl otevřené srdce i ruce pro druhé*.

Současná krize ekonomická, sociální, kulturní a duchovní se může stát výzvou,

abychom znovu objevili *hodnotu, důležitost a nezbytnost práce*. Práce svatého Josefa nám připomíná, že *Bůh, který se stal člověkem, prací neopovrhoval*, vlastníma rukama pracoval, aby nám byl podobný ve všem. Prosme svatého Josefa dělníka, aby žádný člověk, žádná rodina nebyli bez práce!

Modlitba ke sv. Josefovi:

Svatý Josefe, ty znáš cenu práce, kterou jsi vykonával, abys svaté Rodině zajistil důstojné životní podmínky, prosíme tě, zahrň péči a svým starostlivým otcovským srdcem všechny namáhavě pracující. Vezmi je pod svou ochranu. Nechť všichni obdrží spravedlivou mzdu za svou práci, aby jejich rodiny netrpěly hladem a nežily v nedostatku. Nezapomínej, také na ty, kteří nemají práci a marně ji hledají. Amen.

7. Stín otce

Polský spisovatel Jan Dobraczyński ve svém románu *Stín otce* vypráví o životě svatého Josefa. Mluví o sv. Josefovi tak, že je pro Ježíše *pozemským stínem nebeského Otce*. Josef dává Ježíši prožívat a zakoušet otcovství, je mu otcem, který ukazuje na Boha Otce. Chrání jej, opatruje a nikdy se od něj nevzdaluje, aby sledoval jeho cestu.

Takovou blízkost a péči doslova zakoušel Izrael v poušti: „V poušti jsi viděl, jak tě Hospodin, tvůj Bůh nesl, jako člověk nosí své dítě, po celou cestu“ (Dt 1,31). Takto žil Josef své otcovství po celý život: nosil ho na rukách, svými rukama se jej dotýkal i laskal, svými rukama jej chránil a vodil a svými rukama jej živil. *Josef je vsutku otcem a stínem Otce v nebesích.*

Otcem se člověk *nerodí, nýbrž se jím stává*. Nelze se jím stát pouhým přivedením dítěte na svět, nýbrž až zodpovědnou péčí o ně. Josef není biologickým otcem Ježíšovým, avšak je otcem před lidmi, Ježíšem, Marií i Bohem. Josef se stal otcem. *Pokaždé, když na sebe někdo vezme zodpovědnost za život někoho druhého, stává se tak v určitém smyslu jeho otcem.*

V současné společnosti to častěji vypadá, jako by děti otce neměly. I dnešní církve potřebuje otce. Napomenutí svatého Pavla Korinťanům je stále aktuální: „I kdybyste měli na tisíce vychovatelů v křesťanské víře, otců nemáte mnoho“ (1 Kor 4,15). Každý řeholník, jáhen, kněz či biskup by měl jako apoštol dodat: „Já jsem se stal vašim otcem v Kristu Ježíši.“ A s apoštolem říci: „Moje děti, znovu vás bolestně rodím, dokud nenabudete podobu Kristovy“ (Gal 4,19).

Být otcem znamená *připravit dítě na život, na realitu*. Nikoli je zadržovat a vězňit, nikoli vlastnit a ovládat, nýbrž naučit ho svobodně se rozhodovat a hledat řešení.

Možná proto tradice nazývá Josefa otcem „*nejcudnějším – nejčistším*“. Není to jen emotivní přívlastek, nýbrž souhrn postoje, který vyjadřuje opak vlastnění. *Cudnost je svoboda od majetnictví ve všech oblastech života*. Láska je skutečně láskou tehdy, je-li cudná. Láska, která chce vlastnit, je v posledku vždy nebezpečná: uvězuje, dusí a činí nešťastnými.

Sám Bůh miluje člověka čistou láskou, dává mu také *svobodu pochybit a stavět se na odpor*. Logika lásky je vždy logikou svobody, a Josef dovedl milovat mimořádně svobodně. Nikdy nestavěl do středu sebe. Uměl opustit střed a činit středem svého života Marii a Ježíše.

Josefovo štěstí nespočívá v *logice sebeobětování, nýbrž sebedarování*. V tomto člověku nikdy nezachytíme frustraci, nýbrž důvěru. Jeho setrvání v tichosti *neovládají nářky, ale důvěra v Boha*.

- Svět potřebuje otce a odmítá vládce, odmítá toho, kdo chce vlastnit druhého.
- Svět potřebuje otce a odmítá ty, kdo zaměňují autoritu za autoritářství, službu za podlézavost či patolízalství.
- Svět potřebuje otce a odmítá sílu, která je destrukcí.

Každé skutečné povolání se *rodí ze sebedarování a odmítnutí sobectví a pýchy života*. Také *kněžství a zasvěcený život žádá tento typ zralosti*. Tam, kde povolání k manželství, celibátu či panenství nedosáhne zralosti sebedarování, zastaví se u pouhé logiky oběti. Namísto znamení krásy a radosti lásky, namísto *sebedarování*,

se může život stát výrazem neštěstí, smutku a frustrace.

Otcovství, které nepodlehne pokušení žít život dětí; otcovství, které *neprojektuje do svých dětí nesplněné touhy svého života*, otevírá netušené obzory. Každé dítě v sobě vždy nese tajemství, je originálem, který se může ukázat jen s pomocí otce, jenž respektuje jeho svobodu. „Narodil ses jako originál, neumírej jako kopie“ (Jon L. Mason).

Otec, který respektuje tajemství a originál dítěte a je si vědom, že jeho vychovatelská činnost jednou skončí, *naplní svoje otcovství jen tehdy, když se stane „zbytečným“*, když zjistí, že dítě je samostatné a ubírá se životní cestou samostatně. Tehdy se ocitne v situaci Josefa, který vždycky věděl, že ono dítě nebylo jeho, ale bylo mu jednoduše svěřeno do péče. To je v podstatě to, co říká Ježíš slovy: „Nikomu na zemi nedávejte jméno ‚otec‘, jenom jeden je váš Otec, a ten je v nebesích“ (Mt 23,9).

Pokaždé, když uplatňujeme své otcovství, si musíme připomínat, *že nejde o vlastnictví, nýbrž o „znamení“* odkazující k vyššímu otcovství – k otcovství Božímu. A každý otec se modlí „Otče náš“ každý otec má Otce, jenž je na nebesích a je Otcem nás všech.

V jistém smyslu jsme všichni vždy v Josefově situaci, *jsme stínem jediného nebeského Otce*, který „dává vycházet svému slunci pro zlé i dobré a sesílá dešť spravedlivým i nespravedlivým“ (Mt 5,45), stínem, který jde se Synem.

Cílem tohoto apoštolského listu je zintenzivnit lásku k tomuto velkému světci, která nás povede k tomu, že budeme vzývat jeho přímlovu a napodobovat jeho ctnosti

a jeho elán. Specifickým posláním světců je totiž nejen dělat zázraky a poskytovat milosti, nýbrž přimlouvat se za nás u Boha, jako to dělal Abraham a Mojžíš a jako to dělá Ježíš „jediný prostředník“ (1 Tim 2,5), který je u Boha Otce našim „přímlovcem“ (1 Jan 2,1), jenž „je stále živ, aby se za nás přimlouval“ (Žid 7,25; srov. Řím 8,34).

Příběhy světců jsou konkrétním důkazem, že evangelium lze žít. Ježíš řekl: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem“ (Mt 11,29). Stejně tak oni jsou příkladem pro život hodný následování. Svätý Pavel vybízí doslova: „Budte takoví, jakým jsem já!“ (1 Kor 4,16).

Svätý Josef to říká svým *vymluvným ztišením*. Svätý Augustin si při pohledu na příklad tolika světců a světic klade otázku: „To, co dokázali tito lidé, ty nedokážeš?“ A tak dospěl k definitivnímu obrácení, když zvolal: „Pozdě jsem si tě zamiloval, krásno tak dávná, a přece tak nová, pozdě jsem si tě zamiloval!“ Nezbyvá než vroucně prosit svätého Josefa o tu největší milost: o své obrácení.

Modlitba ke sv. Josefovi:

Buď pozdraven, ochránce Vykupitele, a snoubenče Panny Marie. Tobě svěřil Bůh svého Syna, v tebe vložila Maria svou důvěru. S tebou se Kristus stal člověkem.

Svätý Josefe, buď otcem i nám a ved' nás cestou života. Vypros nám milost, milosrdenství a odvahu, a ochraň nás před každým zlem. Amen.

Dáno v Římě u Sv. Jana v Lateránu dne 8. prosince 2020, v osmém roce mého pontifikátu
FRANTIŠEK.

(Redakčně upravil br. Didak, s dřevoryty Michaela Floriana)

MALÁ CESTA LÁSKY CTIHODNÉ SESTRY CONSOLATY BETRONOVÉ

V našem husovickém kostele byly dne 6. dubna 2021 požehnány a instalovány obrazy dvou řeholnic – blahoslavené sestry Marie Restituty a ctihodné sestry Consolaty Marie Betrone. Obraz bl. s. Marie Restituty je umístěn na bočním oltáři P. Marie a obraz ct. s. Consolaty, věnovaný řádovými sestrami z italského kláštera Moncalieri, má své místo prozatímně u levé boční stěny chrámu. Husovická rodačka bl. Marie Restituta je dostatečně známá, ale ctihodná s. Consolata Betrone nikoliv. Zde tedy několik slov o ní a o jejím duchovním odkazu.

Narodila se jako Pierina Betrone dne 6. dubna 1903 v Salusso v Itálii. Byla jednou ze čtrnácti dětí, její matka Giuseppina Nirino si totiž vzala vdovce s osmi dětmi, společně měli ještě šest děvčat (dvě z nich zemřely po narození), Pierina byla druhá z nich. Její rodiče měli pekárnu, později hostinec, často se museli stěhovat.

Již od dětství měla mystické zážitky a mimořádnou touhu po zbožnosti a řeholním životě. Dalo by se říci, že povolání k řeholnímu životu rostlo zároveň s ní. Jednou jí v jejích třinácti letech při pochůzce ze srdce vytryskla horoucí modlitba: „Můj Bože, miluji tě“ a poté jí pronikla veliká vnitřní radost.

Dne 8. 12. 1916 vstoupila do společenství Dcer Panny Marie. Po svatém přijímání při této příležitosti slyšela ve svém srdci zřetelný hlas: „Chceš být zcela moje?“. Hluboce dojata touto milostí dala se do pláče a spontánně odpověděla: „Ježíši, ano!“

Ve třinácti letech pocítila silně touhu po řeholním povolání, ve čtrnácti letech to oznámila rodičům, byla však rázně

odmítnuta, protože bylo potřeba pomáhat v nově otevřeném obchodě s obilím v Turíně, kam se rodina 26. února 1917 přestěhovala. Z nepochopení rodiny byla tak zklamaná, že z toho onemocněla. V té době se „neživila než slzami“.

Když se uzdravila, zapsala se do Katolické akce, pečovala o děvčata ve farnosti a začal ji přitahovat misijní apoštolát.

V létě 1924 ji velice oslovila kniha Dějiny duše od sv. Terezie z Lisieux. Zasáhla ji zvláště věta: „Chtěla bych nesmírně milovat Ježíše tak, jak jej ještě nikdo nikdy nemiloval!“

V jednadvaceti letech odmítla nabídku k sňatku. 26. ledna 1925 vstoupila do Kongregace dcer P. Marie Pomocnice, ale po čase se 17. dubna 1926 vrátila domů.

Touha po řeholním životě však přetrvávala. Po intenzivních modlitbách a na radu představené Sester Dobrého Pastýře v Angers dne 17. dubna 1929, o tehdejší svátku sv. Josefa ochránce, poslušně vstoupila k sestrám kapucínkám v Borgo Po v Turíně. Později ve svých zápiscích zaznamenala své dojmy při přijetí: „U ka-

pučínek mě nic nepřitahuje, sebezapření je tím úplné.“

Při své obláčce 28. 2. 1930 přijala jméno Marie Consolata (P. Maria je v Turíně uctívána pod názvem Consolata, tj. Těšitelka zarmoucených). Dne 8. dubna 1934 složila slavné sliby. Jejím duchovním vůdcem se v r. 1935 stal P. Lorenzo Sales, který později zaznamenal její životopis a duchovní cestu, vedenou mystickými zážitky s Ježíšem.

V klášteře působila jako vrátná, kuchařka a ševcová, po přestěhování 22. července 1939 do nově otevřeného kláštera v Morindo Moncalieri pracovala také jako ošetřovatelka a sekretářka. Consolata se při ošetřování jedné nemocné sestry nakazila tuberkulózou. V listopadu 1945 se léčila v sanatoriu v Lanzo Torinese a v Turíně; její stav byl diagnostikován jako smrtelný.

Již brzy (3. července 1946) se vrátila do kláštera v Moncalieri a dne 18. července 1946 při zvonění k modlitbě Anděl Páně odevzdala svou duši Bohu.

Nejprve byla pohřbena na hřbitově v Moncalieri, zakrátko (17. dubna 1958) byly její ostatky přeneseny do kaple zdejšího kláštera.

Diecézní proces jejího blahořečení byl oficiálně zahájen 8. února 1995 a dne 23. dubna 1999 byl pozitivně ukončen: Papež František dne 6. dubna 2019 schválil hrdinské ctnosti sestry Consolaty Betronové, čímž získala titul „ctihodná“. Je příznačné, že 6. duben je také datem jejího narození.

K tomu, aby se stala blahoslavenou, je zapotřebí, aby se na její přímluvu stal zážrak, proto je vhodné modlit se na tento úmysl.

V čem spočívá duchovní odkaz této nenápadné řeholnice?

Consolata Betronová byla apoštolkou „malé cesty lásky“ pod vlivem spirituality svaté Terezie z Lisieux.

Dne 19. března 1935 se Consolata ptala s úžasem: „Proč, Ježíši, říkáš tyto věci mně, která nemohu nic vykonat, a skrýváš je před velkými osobnostmi, jež by tolik vykonaly?“

Ježíš jí na to odpověděl: „Malým řeknu všechno.“

Consolata nazývá sebe i ty, kdo jdou po této „malé cestě lásky“, maličkými. Jde o dar Srdce Ježíšova toužícího rozhojňovat milost lásky. V Písmu svatém nalezneme Ježíšova slova: „Velebím tě, Otče, Pane nebes i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a rozumnými a zjevil jsi je maličkým.“ (Mt 11,25). Ježíš nesmírně žíznil

po lásce a výměně lásky. Láska odpovídá láskou. Jsme povoláni do Božího království skrze čistou lásku.

Při prvním duchovním cvičení Ježíš začal vést s. Consolatu k neustálému úkonu lásky, vyjádřenému vroucí krátkou modlitbou: „Ježíši, Maria, miluji vás, zachraňte duše!“

Ježíš k tomuto úkonu lásky dodal dne 8. října 1935 příslibení: „Pamatuj, že jediný úkon lásky rozhodne o věčné spáse některé duše. Proto se obávej, abys neztratila ani jedno „Ježíši, Maria, zachraňte duše“. Později zopakoval: „Neztrácej čas, každý úkon lásky znamená spásu jedné duše.“

Základ Ježíšových poučení Consolatě je obsažen ve třech zásadách:

1. Usilovat o neustálý úkon lásky srdcem.
2. Říkat lidem s úsměvem „ano“, protože v nich vidíme Ježíše.
3. Na všechno, co se shoduje s Boží vůlí, odpovídat děkovným „ano“.

Všechny nedostatky a překážející sklony měly z jejího života zmizet ve vytrvalém úkonu lásky.

V tichu kláštera při nejrůznějších pracích, od vrátné a kuchařky přes sekretářku až k ševcové, žila i přes velké vnitřní zkoušky nepřetržitým úkonem lásky, vyjádřeném krátkou modlitbou: „Ježíši, Maria, miluji Vás, zachraňte duše!“ Po celý den bojovala s každou myšlenkou, s každým slovem, s každým citem, aby neustále ve svém nitru utichala pro tuto modlitbu.

Její povoláním byla láska jako u sv. Terezie z Lisieux v karmelitánském řádu. Nabídl se jako oběť za odčinění války, která právě vypukla. V listopadu 1944 poznamenala: „Od prvních dnů je má duše uvězněna v této božské větě: ‚Oběť za oběť.‘“ A tak za mír ve světě, za umírající, za všechny duše se vydávala ve smírnou oběť a obětovala se za celé lidstvo. A v této výkupné lásce, která se dala ukřižovat s Ukřižovaným, byla povolána k zvláštnímu životu následování Krista zvláště za ty, kteří selhali ve věrnosti, protože je přemohl hřích. Přinášela oběť za řeholnice i za kněze, kteří se zpronevěřili svému povolání. Nazývala je svými bratry a sestrami.

Marie Consolata se jako první zasvětila úkonu lásky spočívajícímu ve vnitřní modlitbě srdce, stylizované ve slovech: „Ježíši, Maria, miluji vás, zachraňte duše!“ Tato prosba, spočívající na lásce, se vztahuje na všechny duše. Jde o podíl na plánu, v němž má Otec zalíbení.

Dne 4. července 1936 řekl Ježíš při rozjímání sestře Consolatě: „Mezi malými dívkami Katolické akce jsou maličké, také mezi malými dušemi jsou maličké. Ty k nim patříš a patří k nim i duše, které

tě budou následovat v tom, že mi budou odevzdávat nepřetržitý úkon lásky.“

Později jí Ježíš řekl: „Maličkých nebudou jen tisíce, ale milióny. Budou k nim patřit nejen ženy, nýbrž i muži.“ Výraz „maličké“ se vztahuje na duše, a ne na věk. „Maličká cesta lásky“ není výsadou nějaké skupiny osob, nýbrž je to dar, který Srdce Ježíšovo dává všem duším.

Jako jí bylo vysvětleno dílo „maličkých“, tak také pochopila dílo „andílků“. Mezi „andílků“ mohou patřit všechny osoby, které nejsou takto povolány či nemohou vzbuzovat úkon lásky nepřetržitě, jsou však povzbuzovány milostí, aby použily onoho úkonu – v míře, která je jim možná – k pokroku v duchovním životě a v křesťanské dokonalosti.

V polovině prosince 1935 Ježíš sestře Consolatě nařídil, aby napsala všem duším, že ho v nitru Srdce zraňují mnohé dobré duše, často zasvěcené, které úvahou nebo slovy vyjadřují nedůvěru a pochybnost ve věci vlastní spásy. Připomenul i slib daný ovečkám v evangeliu: „Já jim dávám věčný život: nezhynou na věky a nikdo je z mé ruky nevyrvé.“ (Jan 10,28)

Když Itálie vstoupila v r. 1940 do války, Consolata se Ježíše ptala, proč dopouští, aby mladí lidé šli na hromadná jatka. On odpověděl: „Ó, kolik mladých lidí bude na věčnosti děkovat Bohu za to, že zahynuli v této válce, která je zachránila pro věčnost! Připouštím-li tolik bolesti ve světě, děje se tak jedině proto, abych zachránil duše pro věčnost.“ Pán dovede i zlo, které člověk působí svou hříšností, obrátit v to

nejvyšší dobro záchrany člověka pro nebe. Mnoha věcem často nerozumíme, ale malé duše nepotřebují rozumět, jim stačí bezmezně důvěřovat Boží lásce tak, jako malé dítě bezmezně důvěřuje své matce.

S ustavičnou modlitbou musí být spojena snaha o dokonalou odevzdanost, neboť Bůh dává vše těm, kteří mu odevzdali všechno.

Prosím, nezapomínejme na prosbu Pána Ježíše o tento úkon lásky, vyjádřený modlitbou: „Ježíši, Maria, miluji vás, zachraňte duše!“ který pomáhá duším ke spáse!

Jana Balharová

Modlitba

Ježíši, který jsi vyvolil sestru Consolatu Be-trone za horlivou ctitelku svého Božského Srdce, aby šířila ve světě nauku o „nepřetržitém úkonu lásky“ a uvedla v Církvě „maličkou cestu lásky“, prosíme Tě, abys ji oslavil na zemi, jako jsi ji už – jak doufáme – oslavil v nebi, aby svět poznal účinnost nové duchovní cesty k dokonalosti a posvěcení.

Proto Tě v důvěře prosíme, abys nám na její přímluvu udělil tuto zvláštní milost:

„...“;

prospěje-li nám to ke spáse.

Ježíši, Maria, miluji vás, zachraňte duše!

Při třídní nebo devítidenní pobožnosti přistupte podle možnosti ke svatým svátostem.

Nil obstat –Torino. 3.X.1949 L. Carnino, Rev. Impri-matur: C. L. Coccolo, V.G. Nil obstat. Romae 27–XI–1951 P. Dr. Andreas M. Petri O.P.

OHLÉDNUTÍ ZA DUCHOVNÍ OBNOVOU PRO ŽENY „RADUJTE SE A JÁSEJTE“

Po dlouhé době, kdy jsme se nemohli setkávat jinak než s respirátory a dvoumetrovým rozestupem, měla být duchovní obnova první akcí v úzkém společenství dalších lidí, pro mě zatím neznámých žen. Asi jsem z toho byla trochu nesvá, a tak jsem napoprvé vyrazila v pátek 5. června večer směrem k husovické faře už o hodinu dřív. (Napodruhé se mi podařilo přijít na faru ve správnou hodinu.)

Přivítala mě zde asi dvacítka žen, které chystaly večeri na slavnostně prostřený stůl – přehlídku výborných bezmasých pomazánek i dalších dobrot. Sdílení receptů ale nemělo být náplní tohoto setkání, byť by to možná někdo nezasvěcený mohl předpokládat... Tématem setkání byla encyklika papeže Františka *O povolání ke svatosti v dnešním světě*. Na páteční večer a sobotní dopoledne si připravila celkem tři zamyšlení k tomuto tématu Marcela Dubská. Náročnější text papežské encykliky pro nás ostatní dopředu „předžvýkala“, vyzdvihla hlavní myšlenky a obohatila je o osobní zkušenost. Nejsilnější moment pro mě nastal, když nás Marcelka vyzvala, abychom se každá na chvíli ztišily a zeptaly se v duchu Pána Boha, jakou formu dobra a svatosti konkrétně pro mě Pán zamýšlel, jakou mě chce mít, čím mohu ve světě odrážet jeho světlo. Bylo

to jenom pět minut, ale při následném sdílení vyšlo najevo, že většina z nás si z této chvíle odnáší jedinečnou zkušenost Boží blízkosti. Pro mě do vnitřního ticha zazněly slova o štěstí, o radosti tak velké, že člověk tančí a zvedá ruce nad hlavu, o radosti, kterou můžu dát i druhým.

Kdybyste v sobotu 5. června zavítali na husovickou faru, naskytl by se vám nevídaný obraz – spousta žen, a všechny mlčí! Součástí duchovní obnovy bylo totiž silentium – setrvávání v tichu. Získaný čas jsme mohly využít k rozjímání mezi květinami a čmeláky ve farní zahradě, k přímluvné modlitbě a díky otci Didakovi i k duchovnímu rozhovoru a svátosti smíření.

Odpoledne jsme také slova o radosti a jáсотu mohly převést do praxe díky Jitce Šmerdové, která si pro nás připravila biblické a duchovní tance jako přípravu na tu největší oslavu – společné slavení mše svaté.

Na rozloučenou si pro nás organizátorky připravily milý dárek – bublifuk. Používám ho od té doby skoro denně. Když se mi zdá, že se už zase až příliš vážně zaobírám nepodstatnými věcmi. Pak stačí jen pořádně fouknout a nechat kolem sebe na chvíli tančit mýdlové bubliny...

Lucie K.

ČEŠTÍ BOHOSLOVCI SE SVATÝM OTCEM V BAZILICE SV. PETRA

Naši čeští bohoslovci z římské papežské koleje Nepomucenum 23. května ministrovali v bazilice sv. Petra při slavnostní mši svaté se Svatým otcem. Mezi přítomnými byl i Dan Martinek.

VE FARNOSTI SE UDÁLO DEN HUSOVIC

Fotografie Miroslav Boudný

KŘÍDLA STANISLAVA KRÁTKÉHO – 3. DÍL

Studium středoškolské jsem zakončil maturitou v květnu roku 1941. Mnohokrát už jsme oslavovali výročí, naše řady se už také tenčí. Velice rád – a nejen já, ale myslím my všichni – vzpomínám i na dobu následující, kterou se již vstupuje do *fortissima* válečného.

UVědomme si, že rok 42 byl rozhodující rok druhé světové války, rok křečovitého úsilí nacistů: *my musíme vybrát*, to bylo to jejich *V*, *Victoria*, které bylo na všech lokomotivách. Současně se však toto *V* ukázalo i na ruce Churchillově v anglickém parlamentu, to pak bylo to *druhé V*. A do této zajímavé a dramatické doby patří celý úsek mého vysokoškolského studia.

Název semináře zněl Alumnát kněžský, bylo to na Antonínské. Takový seminář, je-li vedení dobré a je-li respektován veliký zákon svobody, tak i když je to velmi přísné a velmi přesné, znamená veliký přínos. Myslím, že otázka respektu ke svobodě a život ve svobodě je jedna z nejdůležitějších. A největší užití svobody je pak v tom, že člověk pozná svůj smysl a že koná také těžké věci, i kdyby byly nebezpečné nebo i kdyby znamenaly mimořádnou námahu. A když sledujeme životopisy kněží z dřívější doby i z doby této a konečně i z doby po roce '89, můžeme říct, že doba bohosloví sice může být dobou poklidnou, ale u nás byla mimořádně divoká.

Jak se báli naši profesori, abychom my někde něco neřekli, abychom se neprojevili, ale nás – a to musím říct ke cti mnohých bratrů studentů – i ta nejtěžší situace vedla k tomu, že jsme o to horlivěji pracovali

pro naše společenství studentské (a to nejen brněnské, ale celý okruh v rámci diecéze a v návaznosti na celou naši zem). A to, že představení měli strach, to nebyl projev bážlivosti, ale spíše hlubší pohled životní: aby bylo zabráněno neštěstí, jehož se přece tolik mohlo stát.

Tak jsme si zvykli jet proti proudu a to považuji za velmi důležité: tato snaha jet proti proudu je totiž dalším výrazem toho, co dává našim křídům sílu. A ke cti Karla Skoupého, který byl dědicem cyrilometodějských a sušilovských idejí, je třeba říci, že on, ačkoli byl vzorem přísnosti, tak dovedl spolu s námi proti tomu proudu plavat. A nejvíce se to projevilo v roce 1942.

Na podzim roku 42 byl totiž celý seminář rozehnán, zbyl jen nepatrný počet bohoslovců. Zabrána byla budova, celá úžasná knihovna. Většinou jsme šli do totálního nasazení, *totaleinsatz*. Už jsem se dříve zmínil o svém příteli Antonínu Sáňkovi. Nasazení jsme byli spolu. Ani jsme nevěděli, kam jedeme. A já ve své naivitě táhl velký kufr – ne plný jídla jako mnozí, ale plný kufr knih, až se mně u něho ucho utrhlo. A říkali kamarádi zedníci: *To vlečeš prase, prosím tě?* a já: *Ne, to vleču knihy... No seš blázen?* Jeli jsme směr Knurów, Rybník. Tam jsme zastavili a ani nevím, jak jsem to zvládl, ještě jsem byl plný mladistvé síly. A pak jsme se do toho studia dali dál.

Totálně nasazení jsme v obci Knurów dělali takovou pacifickou práci: stavěli jsme domky pro ty bojovníky. Až zvítězí, aby se měli kam nastěhovat. Dělali jsme i jiné, spíše pomocné práce v dole. Velmi

zajímavá byla setkání s ostatními nasazenými a také se zajatci, hlavně s Ukrajinci; ukrajinská mládež, to byla taková hlavní možnost kontaktu. A pak tu byli skuteční zajatci vojenští, kteří třeba umírali cestou, když šli na směnu, pod zem. To všechno jsou nezapomenutelné scény.

A my jsme přitom bojovali o to, aby z nás nenadělali jen pracovní síly, které bydlí v jejich barácích, ale: *My jsme z protektorátu, my nejsme z nějaké poražené země. A dosáhli jsme toho, že jsme žili na volné noze. Na stravu jsme dostali svoje lístky a koupili si, co bylo třeba. Bylo tam několik uvědomělých lidí, třeba můj spolužák budoucí Pater Antonín Sáňka, kteří za to dovedli dost tvrdě bojovat.*

Studium načerno byla další nezvyklá situace a moc mě později potěšilo, když jsem se dozvěděl, že Jan Pavel II. také studoval načerno a pracoval dokonce kousek od nás v kamenolomu. Byl to namáhavý úkol, to je samozřejmé, ale velmi nám to prospělo. A málokomu se přitom podařilo to, co nám: dokončit studium tak, aby neztratil rok.

Objevíli jsme totiž jedno nařízení zákonné (nebylo vydáno pro nás, ale bylo to nařízení, které platilo v celé německé říši a vztahovalo se více na grekokatolíky, a tam bylo ustanovení, že po 6 semestrech už může být student bohosloví uvolněn pro svoji duchovní správu. A kupodivu: ono to vyšlo.

Vzpomínám si na reakci našeho regenta, budoucího biskupa Karla Skoupého po jednání na pracovním úřadě: *To jsem ještě neslyšel, že by někdo takto mluvil s představiteli církve.* On byl takřka před zhroucením. I pro něho to bylo poučné. A co musím mimořádně hodnotit, je to, že měl pro toto studium pochopení. On zapochybo-

val pouze o tom, že by někdo byl schopen všechno dokonale zvládnout bez jeho výkladu. Byl si vědom toho, že jeho výklady k Novému zákonu mají mimořádnou úroveň. A ony skutečně měly: Karel Skoupý patřil mezi nejlepší přednášející a také měl své požadavky. My jsme ovšem měli skriptata napsaná podle jeho přednášek a to pro nás byla velká pomoc. Rozhodující přitom byla první zkouška: my jsme si totiž jako první vzali jeho předmět. Jakmile zjistil, že víme to, co chce, padla bariéra. A dovolil i ostatní předměty. Přičemž vyplnil do indexu, že jsme něco studovali, v době, kdy to vlastně bylo zakázáno, to je projev hrdinství. To musím hodnotit mimořádně. Došlo zkrátka k tomu, že já jsem byl s těmi svými spolužáky, od kterých jsem byl „zahnán“ a kterých bylo několik (a k nim přistoupili ještě další, kteří něco doháněli), 5. července roku '46 vysvěcen.

Byla to zajímavá doba, plná napětí, plná neuvěřitelného nadšení. Normální reakce člověka po práci je: *Tak si odpočnu a vydechnu.* A naše odpočnutí a vydechnutí vypadalo tak, že jsme si sedli rychle ke knihám a studovali. K tomu je třeba jednak daru Božího, jednak také neobyčejného nadšení. A šlo to a já za to také Pánu Bohu děkuji. (Podobného nadšení pak bylo třeba, když jsme v době zrušení našich seminářů usilovali o vyškolení našich kněží ve skryté církvi, až do roku '89). Během vysokoškolského studia jsme šli po hranicích nebo spíše za hranicemi dovoleného, ale přitom jsme navazovali na staré dědictví naší diecéze – a tím je Sušilovo dědictví, které je plně církevní, ale přitom je také plně otevřeno i novým způsobům. A Otec biskup, ten to pochopil, a proto také – to už předbívám dopředu – když byla malá

Stanislav Krátky s Františkem Líznow v brněnském jezuitském kostele, červenec 1992

pauza v roce '68, tak neřekl: *Ne, a je to neplatné*, ale naopak uvítal to a byl ochoten udělat vše pro to, aby se věc uskutečnila. A co je zajímavé v tomto období, to je takové to unisono: *Ikdyž je to těžké, my jdeme za svým cílem a máme pochopení těch, kteří jsou kolem nás a nad nás, a my riskujeme i svobodu a to proto, protože jsme svobodní*. Nesvobodným se stává ten člověk, který přijme otrocký bič od druhého. Ale kdo ho nepřijme a kdo jde svojí cestou, i když je riskantní, a kdo dovede něco obětovat, především svůj volný čas, před takovým člověkem je svět skutečně otevřený.

Otci Antonínovi se pak jako prvnímú podařilo, že byl uvolněn a dostal se zpět do semináře (tehdy v tom ročníku byl i pozdější Otec Davídek jako student). Tam se plně věnoval samizdatům a spojení s těmi, kdo byli nasazeni. A když zvážíme tehdejší možnosti a kolik kontrol všude bylo (uvědomme si, že Němci všechno prováděli s mimořádnou pečlivostí), přesto to uniklo, přesto se to podařilo a my jsme se tím naučili jinému

způsobu práce a takovému postoji, který je plně legální, i když je nad zákony.

Zákony mají totiž i své horizonty, a pokud by někdo zákony z horizontu *normálního* přenesl do dob mimořádných, tak je úplně vedle. Díky těm, kteří nás vedli, ať už při tom studiu úplně tajném nebo potom při dokončení studia, jsme se naučili, že v kodexu starém a potom i v kodexu novém jsou určité paragrafy, které otevírají takové prostory svobody, že si to ani nedovedeme uvědomit. A v tom je právě krása i církevního práva. Znovu zdůrazňuji tu metodu a tu myšlenku, že *právo je pro člověka, nikoli člověk pro právo*. A rozvedu to dál. Někdo by řekl: *No zbožnost, především zbožnost, je pro člověka*. Ale opravím to: mezi překvapující věty toho dělníka z kamenolomu Jana Pavla II., které dal do své první encykliky *Redemptor hominis*, patří také věta *Cesta církve je ...* (a nyní hádejte *co*; někdo by řekl *zbožnost, láska k Bohu, víra, studium Písma*), a on odpovídá *Cesta církve je člověk*. Tady je takový náboj aktivity a potenciality, dynamismu... A když někdo řekne: *Měli jste tedy život těžký*, nebo dokonce povzdechne: *A máte ho dodnes*, já to pro jistotu nepřijímám. Ale získali jsme úžasnou zkušenost. Netvrdím, že všechno bylo úplně nejlepší a nejpodarenější, to bychom byli mimořádně domýšliví, ale tato zkušenost znamenala velký přínos.

To je takový pohled historické perspektivy (ona jde nejen dopředu, ona jde i dozadu) a tam je taková zajímavá zkušenost: To, co bylo těžké, znamená přínos nejen pro tehdejší dobu, ale i pro dnešek a o tom je třeba přemýšlet.

Podle pořadu Miloše Doležala pro Český rozhlas.

DŽASTYN PORADNA ANEB PTÁME SE BRATRŮ FRANTIŠKÁNŮ

Čím zásadním inspiruje církev papež František?

Jako malý kluk to prý byl typický neposedný rošťák a uličník. Dnes je člověkem, který odvážně otevřel dokořán okna církevních skandálů, okna, kolem nichž se chodilo s velkými obavami. A i s některými dalšími jevy, které církev diskreditují, se vypořádává, a to zřejmě úspěšně. To ukazuje na jeho velikou osobní zkušenost s žitým evangeliem, pravdou, vírou a láskou. P. Tomáš Halík v jednom rozhovoru řekl, že papež František je člověk, který „každou minutu žije evangelium“.

Papež, profesor teologie, který studoval a učil filosofii, sociální vědy, asi ze všeho nejvíce miluje nejobyčejnější a nejobyčejší lidi a hovoří s nimi a k nim tím nejobyčejnějším jazykem. Tito lidé mu vždy nejvíce leželi na srdci, vždy se jim hodně věnoval a jako kněz a později arcibiskup se jich a jejich požadavků odvážně zastával. Zná tíhu jejich bídy ale i bohatství – nehmotného bohatství – žité evangelium chudoby, tak jak ji poznal a žil sv. František z Assisi. Františkovo poselství je i jeho poselstvím – radostným poselstvím, poselstvím ještě existující naděje pro svět, který se svou uzavřeností, sobectvím, konzumerismem a nezodpovědností ocitá ve velmi vážných problémech, společenských i ekologických.

I když žije už ve 3. tisíciletí od Ježíšova narození, lidská společnost stále trpí smrtelnými chorobami a nádory. V době největšího materiálního a intelektuálního rozvoje stále existuje otroctví, obchod s lidmi, dětmi, lidskými orgány, mafie, teroristické organizace, černý obchod se zbraněmi a vším možným. Stále nalezneme místa, kde je využívána otrocká práce dětí nebo kde funguje potratový byznys atd.

Skromnost, otevřenost, ochota sdílet se, pomáhat si na všech společenských úrovních. Nehledět jen na osobní nebo národní zájmy a prospěch. Bůh, náš nebeský Otec nás všechny stvořil jako jednu lidskou rodinu, ať pocházíme z jakéhokoliv národa, země nebo náboženské komunity. Všichni si máme být navzájem bratry a sestrami. Všichni jsme „na jedné lodi“. Žít podle vět „přijď království Tvé, jak je to v nebi, ať je i na zemi“ a ne podle hesla „po nás potopa“. Z těchto apelů na zdravý lidský rozum a základní obecné pravdy o člověku jsou jako z cihel vystavěny papežovy encykliky – okružní listy i exhortace – povzbuzení. Je to i jediná cesta k uzdravení, ochraně i záchraně lidské společnosti a životního prostředí.

Osobní nasazení papeže Františka je obrovské. Jeho apoštolské cesty, úsilí a dialog s jinými kulturami, náboženstvími, reformy v kurii a církvi, snaha upevňovat a chránit hodnoty rodiny a další a další – klobouk dolů!

odpovídal br. Justin

Pozvánka brněnského Centra naděje a pomoci

V Centru naděje a pomoci se věnujeme životním situacím, které se týkají těhotenství, mateřství a rodičovství. Významnou část naší práce představuje úspěšná pomoc párům, kterým se nedaří otěhotnět, a hledají přirozené cesty, bez technik umělého oplodnění. O osvětu v oblasti zodpovědného rodičovství se snažíme nejen mezi dospělými. Vnímáme jako důležité také dospívajícím předávat pravdivé informace o lidské plodnosti, povzbuzení k sebeúctě a vytváření dobrých vztahů.

Kromě individuálních konzultací nabízíme též rozmanité kurzy. Osvědčený, oblíbený kurz mezi mladými dívkami ve věku 12–18 let je týdenní prázdninový kurz Být sama sebou, letos v létě jej v našich prostorech plánujeme v termínu 19.–23. 7. 2021. V kurzu se s dívkami zaměříme především na témata, která bývají někdy pro rodiče v komunikaci s dospívajícími nároč-

ná, jako je zodpovědný přístup k sexualitě. V průběhu týdne se formou testů, kvízů a her věnujeme otázkám rozvoje osobnosti, vztahů, nechybí však ani trochu odlehčující a nadšeně očekávané téma módy a kosmetiky. V rámci kurzu může dospívající dívka zjistit, v čem je dobrá, za co se může pochválit, a co naopak by bylo dobré na sobě změnit k lepšímu. Naším přáním a motivací kurzu také je, aby dívky získaly podněty, které jim pomohou např. V komunikaci s rodiči a vrstevníky, právě ve složitém období dospívání.

Pokud by Vás kurz zaujal, ať už pro Vaši dcerku nebo vnučku, můžete se podívat na naše stránky www.cenap.cz a zjistit o kurzu více. Také, pokud by Vás zajímala jakákoli jiná problematika, které se věnujeme, a se kterou bychom Vám nebo Vaším blízkým mohli pomoci, neváhejte se na nás obrátit. Jsme tu i pro Vás!

Pozvánka na adoraci za kněze a nová kněžská povolání

Každý třetí pátek v měsíci se koná v kapli na faře adorace Služebníků Kristova Velekněžského Srdce za kněze a nová kněžská povolání. Začátek je v 16.30 hod. a trvá do 17.30 hod. Je otevřená pro všechny, jste srdečně zváni.

SRDÍČKO

zpravodaj brněnských římsko-katolických farností Husovice a Soběšice

Vydavatel a místo vydávání: Římskokatolická farnost u kostela Nejsvětějšího Srdce Páně, Brno-Husovice, Vranovská 766/103, 614 00 Brno, IČ: 64327370

Kontakt: sdriciko.husovice@seznam.cz

<http://www.farnost-husovice.cz>

Četnost vydávání: **dvouměsíčník**

Ročník, číslo a den vydání: **XXIV, 3/2021, 4. 7. 2021**

Redakční rada: **Miroslav Boudný; Martin Čermák; Veronika Čermáková; Jan Kapistrán Gajdoš, OFM; Ondřej Špetík; Markéta Špetíková** (šéfredaktorka)

Vychází výlučně pro vnitřní potřebu vydavatele. Neprodejné. Neprošlo jazykovou úpravou.

Uzávěrka tohoto čísla byla dne 21. 6. 2021. Uzávěrka podzimního čísla Srdíčka bude 31. srpna.